

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Auteur

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

TER BESLISSING

Datum

30 juni 2022

Kenmerk

DGA-DAD / 22290671

Bhm: 22293566

Kopie aan

Bijlage(n)

1

nota

Beslisnota Huis- en hobbydierenlijst

Parafenroute

[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED]

Aanleiding

In de Wet Dieren staat dat het verboden is om zoogdieren te houden, alleen zoogdieren die door de minister van LNV zijn aangewezen mogen worden gehouden. Dit gaat via een lijst die wordt vastgesteld, om het welzijn van dieren en de veiligheid van de mens te beschermen. U hebt toegezegd de voorgenomen huis- en hobbydierenlijst voor de zomer van 2022 naar de Tweede Kamer te sturen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de Kamerbrief te ondertekenen.

Kernpunten

- In deze Kamerbrief kondigt u de huis- en hobbydierenlijst voor zoogdieren aan.
- Het doel van de lijst is het verbeteren en beschermen van het dierenwelzijn en het beschermen van de veiligheid van de mens. Er zijn veel mensen die met goede bedoelingen en veel inzet dieren houden, maar uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat niet alle diersoorten geschikt zijn om door mensen gehouden te worden. Bij veel diersoorten is het risico op problemen te groot.
- In deze Kamerbrief worden de totstandkoming en de implementatie van de lijst toegelicht.

Toelichting

Geschiedenis

De huis- en hobbydierenlijst kent een lange geschiedenis. In de voorloper van de Wet Dieren was al sinds 1992 bepaald dat alleen dieren mochten worden gehouden die zijn aangewezen. Deze bepaling is echter nooit in werking getreden. Sinds 1992 zijn er verschillende pogingen ondernomen om te komen tot de

invoering van een systeem om diersoorten te beoordelen en besluiten te nemen over het aanwijzen of niet aanwijzen van die soorten. Dat bleek een ingewikkelde en moeilijke opgave.

In 2015 is uiteindelijk een lijst vastgesteld. In 2017 heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) geoordeeld over de wijze waarop diersoorten werden beoordeeld voor plaatsing op de lijst. Het CBb oordeelde dat de besluitvorming niet voldeed aan het Europeesrechtelijke vereiste van wetenschappelijke objectiviteit en dat niet was voldaan aan de beginselen van deskundigheid en transparantie. Naar aanleiding van uitspraken van het CBb is de huidige huis- en hobbydierenlijst uit 2015 via een vrijstellingsregeling in feite buiten werking gesteld. Bij de totstandkoming van de nieuwe huis- en hobbydierenlijst zijn de vereisten van wetenschappelijke objectiviteit alsmede de beginselen van deskundigheid en transparantie nadrukkelijk meegenomen.

Totstandkoming

Om tot deze lijst te komen, heeft eerst de wetenschappelijke adviescommissie positieflijst een toetsingskader ontworpen, waarmee de zoogdiersoorten beoordeeld konden worden. Hierna heeft het adviescollege huis- en hobbydierenlijst ruim 300 zoogdiersoorten met behulp van dit toetsingskader getoetst op risicofactoren, onderverdeeld in de risicocategorieën letsel bij de mens, gezondheid van de mens (zoönosen), voedselopname van het dier, ruimtegebruik/veiligheid van het dier, thermoregulatie van het dier en sociaal gedrag van het dier. De beoordeling van de risicofactoren leidt tot een indeling in risicoklassen waarbij risicoklasse A het kleinste risico vertegenwoordigt en F het grootste risico. Vervolgens adviseert het college om diersoorten in risicoklassen A t/m C op de lijst te zetten, evenals diersoorten die gedomesticeerd zijn. Risicoklassen A en B zijn leeg, er zijn geen diersoorten waarbij het risico op problemen bij het houden laag is. De diersoorten in risicoklasse C en de gedomesticeerde diersoorten tellen op tot 30 diersoorten.

Samenstelling van de lijst

Van de beoordeelde diersoorten komen er dus 30 op de lijst te staan. Deze lijst voldoet aan wat veel mensen verwachten van een huis- en hobbydierenlijst. De lijst bestaat voornamelijk uit dieren waarvan men gewend is ze te houden. Dieren waarvan men het vaak vreemd vindt dat ze gehouden mogen worden, staan niet op de lijst.

Als alternatief voor de lijst wordt door organisaties die geen voorstander zijn van de lijst het invoeren van houderijvoorschriften genoemd. Houderijvoorschriften zijn mogelijk van toegevoegde waarde bij het houden van dieren, maar zijn niet voldoende. Naast dat de wet het verplicht deze lijst te maken, blijkt uit de wetenschappelijk onderbouwde beoordelingen dat bij veel diersoorten de complexiteit van het houden groot is. Het grote risico bij het houden van deze diersoorten maakt de invoering van de huis- en hobbydierenlijst belangrijk. Zo blijven alleen diersoorten waarbij het risico beperkt is over om te houden.

Overgangsrecht

Vanaf het moment dat de lijst in werking is getreden, is het verboden om zoogdiersoorten die niet op de lijst staan te houden. Er zal echter overgangsrecht worden vastgesteld. Dit betekent dat mensen die op het moment van inwerkingtreding van de lijst al een dier van een soort hebben die niet op de lijst staat, dat dier mogen houden totdat het dier overlijdt. Dit geldt ook voor de jongen waarvan een dier drachtig is op het moment dat de lijst in werking treedt. De dieren die op deze manier uitgezonderd zijn van de huis- en hobbydierenlijst, mogen nog verhandeld worden. Nieuwe dieren uit het buitenland mogen na inwerkingtreding van de lijst niet in Nederland worden gehouden. Voor bedrijfsmatige houders van dieren die niet op de lijst staan zal worden bezien welke overgangsrechtelijke voorziening nodig is.

Hiermee willen we ook voorkomen dat mensen dieren gaan loslaten, omdat de dieren niet op de lijst staan. Dit is schadelijk voor het dierenwelzijn, de natuur en de veiligheid van de mens.

Uitzonderingen

Er komen geen nieuwe uitzonderingen op de lijst. Er bestaan nu al uitzonderingen, namelijk voor dierentuinen, wildopvangcentra, dierenarts en doorvoer van dieren via Nederland. Voor dierentuinen zal gelden dat zij niet-aangewezen zoogdiersoorten enkel kunnen houden indien zij beschikken over een dierentuinvergunning.

Aandacht voor de lijst in het algemeen

In de maatschappij bestaat onbegrip over het feit dat het lang duurt om tot een huis- en hobbydierenlijst te komen. Dit kwam recent weer tot uiting in een uitzending van "De Avondshow met Arjen Lubach", in een item over wilde dieren.

Politieke opinie over de lijst

Veel politieke partijen zijn voor een huis- en hobbydierenlijst. Mogelijk zijn er Kamerleden die hadden verwacht dat er meer diersoorten op de lijst zouden worden geplaatst. De vraag is dus hoe de partijen op het concrete voorstel zullen reageren. VVD, PVV, D66, GroenLinks, PvdD hebben zich voor een positieflijst uitgesproken in hun verkiezingsprogramma van 2021. Het doel dat de partijen met de lijst voor ogen hebben verschilt en is niet altijd duidelijk. VVD en PvdD geven aan dat ze een lijst willen om welzijn te waarborgen (PvdD benadrukt dat het om een korte lijst moet gaan), D66 om de handel in exotische dieren tegen te gaan.

Opinies binnen de huis- en hobbydierensector

De huis- en hobbydierensector is groot en kent een brede variatie in diersoorten die gehouden worden. De huis- en hobbydierensector bestaat dan ook uit een breed spectrum aan mensen en organisaties die verschillend kijken naar de huis- en hobbydierenlijst.

- **NGO's:** In de media zijn de NGO's op het gebied van dierenwelzijn prominent aanwezig. Het gaat hier bijvoorbeeld om stichting AAP en de Dierenbescherming. Dit zijn uitgesproken voorstanders van de huis- en hobbydierenlijst. Ze vinden dat de lijst veel te lang op zich laat wachten. De reactie op de publicatie van de lijst is naar verwachting positief.
- **Ondernemers:** Ook zijn er organisaties die de ondernemers vertegenwoordigen. Belangrijk hierbij is Dibevo, de brancheorganisatie voor ondernemende huisdierenspecialisten. Het ledenbestand van Dibevo omvat ruim 1.400 bedrijven. U spreekt Dibevo op 6 juli, naar verwachting komt dan ook de huis- en hobbydierenlijst aan de orde.
- Tot slot zijn er de organisaties die de huidige houderij willen beschermen. Platform Verantwoord Huisdierenbezit (PVH) is zo'n organisatie. De visie van PVH is dat ieder dier gehouden kan worden, als het maar op de juiste manier gebeurt. PVH is een uitgesproken tegenstander van de lijst.
- Naast deze vertegenwoordigende organisaties, zijn er ook de huis- en hobbydiereigenaren zelf, voor wie de lijst direct consequenties heeft. Vaak gaat het om individuele huishoudens met dieren, maar ook hertenweiden vallen onder deze categorie. Het gaat om een brede groep met verschillende visies op dierenwelzijn en het houden van dieren.
- We verwachten dat organisaties als Dier & Recht en Varkens in Nood aandacht zullen vragen voor de beoordelingen van de landbouwhuisdieren. De beoordelingen door het adviescollege maken duidelijke welke lichamelijke en gedragsmatige behoeften deze dieren hebben.

Communicatie

Direct bij het publiceren van de Kamerbrief met het advies, gaat ook de pagina www.rvo.nl/huisdierenlijst live. Hierop worden onder andere de lijst, alle beoordelingen en het advies gepubliceerd. Mensen kunnen hier terecht met vragen. Ontwikkelingen zullen worden gemeld op deze pagina. Zo is er één vindplaats voor informatie over de lijst.

Vervolg

Na verzending van de brief aan de Tweede Kamer gaan we verder met het informeren van betrokkenen, zoals houders en bedrijven met dieren die niet op de lijst staan, en bespreken we het overgangsrecht en de uitzonderingen met hen. Ook richten we in deze periode de handhaving verder in. Tot slot verankeren we de lijst in wet- en regelgeving, waarbij de hiertoe geëigende procedures wordt doorlopen (uitvoeringstoetsen, voorhang Kamer, Raad van state). We passen het Besluit houders van dieren aan, omdat de criteria die in het Besluit staan niet aansluiten bij de meest recente wetenschappelijke inzichten, die zijn weerslag hebben gevonden in de beoordelingssystematiek. De lijst wordt vervat in een aanwijzingsbesluit en zal nog ter notificatie aan de Europese Commissie worden voorgelegd, waarna de lijst naar verwachting op 1 januari 2024 in werking treedt.